

זמני השבת (ת"א):

כניסת השבת: 16:44

יציאת השבת: 17:42

כ"ב טבת תשע"ז

גיליון מס' 301

שאל אבירך וירגדך

שאלות ותשובות על הפרשה

עונג שבת

נתינה לשם נתינה

"וייטב אלוקים למילדות, וירב העם ויעצמו מאוד. ויהי כי יראו המיילדות את האלוקים ויעש להם בתים" (שמות א-כא).

יוכבד ומרים סיכנו את חייהן כדי להציל תינוקות יהודיים ממיתה בידי המצרים. הקב"ה זיכה אותן בשכר על כך, ועשה להן "בתים" – רש"י מסביר שהן זכו לבתי כהונה, לוויה ומלכות – מצאצאיהן יצאו כוהנים, לווים ומלכים.

ר' משה פיינשטיין זצ"ל שואל על כך – אם שכרן של המיילדות היה אותם "בתים" מדוע נכנסו המילים "וירב העם ויעצמו מאוד" בתוך תיאור שכרן? אם המילים "ויעש להן בתים" הן תיאור ההטבה של הקב"ה למיילדות, צריך היה לכאורה להיכתב כך: "וייטב אלוקים למיילדות ויעש להן בתים". הוא עונה על כך שעיקר שכרן לא היה הבתים, אלא התעצמותו והתרבותו של העם, כיוון ששאיפתן האמיתית הייתה אך ורק שיתרחב ויגדל עם ישראל. לכן, לאחר שכותב הפסוק שהקב"ה היטיב עם המיילדות, מיד מוזכרת התעצמות העם שהייתה תוצאת מעשיהן – זה היה שכרן העיקרי. הבתים היוו שכר נוסף, מעבר לכך, על יראת השמים המיוחדת שהיתה בהן.

מעשי חסד הם מעשים גדולים עד מאוד שיכולים לזכות אותנו בשכר עצום – אולם עלינו לדאוג שהכוונה שלנו תהיה נכונה וטהורה – לעזור לזולת. הרווחים הצדדיים יגיעו, אולם הבאת טוב וחסד לחייהם של אחינו היהודים – זהו שכר עצום עבורנו בפני עצמו.

הרב גפן/אש התורה

1. **מדוע התורה מונה שוב את יעקב ובניו שהרי כבר נמנו ברדתם למצרים? (א', א' רש"י)**
 אעפ"י שמנה אותם בחייהם מונה אותם שוב במיתתם כדי להודיע חיבתם שנמשלו לכוכבים שמוציאים ומכניסים במספר ובשמותם.

2. **מה השאלה המתעוררת במילים "ויוסף היה במצרים"? (א', ה' רש"י)**
 מדוע מזכירים זאת? הרי ידוע לנו שיוסף היה במצרים והוא ובניו היו בכלל ה-70 נפש.

3. **מה התירוץ לשאלה זו? (א', ה' רש"י)**
 אלא ללמדנו ולהודיע לנו צדקתו של יוסף, הוא יוסף הרועה את צאן אביו, הוא יוסף שהיה במצרים ונעשה מלך ועומד בצדקתו.

4. **"ויקם מלך חדש" מה אמרו רב ושמואל בעניין זה? (א', ח' רש"י)**

אחד אמר מלך חדש ממש, ואחד אמר זה אותו מלך שהיה בזמן יוסף, אלא נתחדשו גזרותיו ועשה עצמו כאילו לא ידע את יוסף.

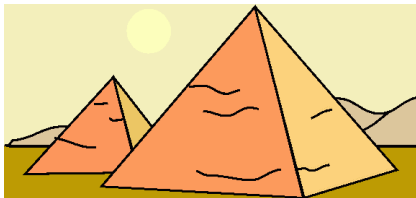
5. **כיצד אונקלוס מתרגם את המילים "ערי מסכנות" שבנו בני? (א', י"א תרגום אונקלוס)**
 ערי מסכנות אלו בתי אוצרות לפרעה, ושתי הערים הן פיתום ורעמסס, שעשו אותן חזקות ובצורות לאוצר.

6. **מהי עבודת פרך? (א', י"ג רש"י)**
 עבודה קשה שמפרכת ומשברת את הגוף.

7. **מי הן המיילדות ומדוע נקראו כך? (א', ט"ו רש"י)**
 המיילדות הן שפרה שזוהי יוכבד שהיתה משפרת את הולד ע"י שהיתה מטפלת בו. פועה זו מרים, שהיתה פועה ומדברת עם הולד ומפייסת אותו כשבכה.

8. **מה היתה הגזרה הראשונה שגזר פרעה ומדוע? (א', ט"ז רש"י)**
 פרעה גזר על המיילדות שכל בן היילוד והמיתן אותו וכל הבת תחיון, כי איצטגנינו ראו בכוכבים שעתיד להוולד בן שיושיע את ישראל.

9. **מה השכר שקיבלו יוכבד ומרים על שיראו את האלוקים ולא עשו כדברי מלך מצרים להמית הבנים? (א', כ"א רש"י)**
 שכרם היה "ויעש להם בתים", בתי כהונה ולוויה מיוכבד שהם אהרון ומשה ובתי מלכות-ממרים.

10. **כשנולד משה, יוכבד הצפינה אותו שלושה חודשים ולא יכלה עוד הצפינו- מדוע? (ב', ג' רש"י)**
 כי משה נולד אחרי שישה חודשים ויום אחד מאז שעמרם החזיר אותה בליקוחים שניים, ופרעה ספר תשעה חודשים וידע שהיא צריכה ללדת ולכן בדק אחריה.

11. **במה ציפתה יוכבד את התיבה שבה שמה את משה? (ב', ג' רש"י)**
 מבחוץ ציפתה בזפת ובפנים בטיט, כדי שלא יריח הצדיק ריח רע של זפת.

תפילה

השבוע ציינו את יום פטירתו של הרמב"ם. הרמב"ם, שהיה בקי בכל רזי התורה רצה ללמוד גם את חכמת הרפואה. במרוקו ובארצות הסביבה היה רופא מומחה בסודות הרפואה, רצה הרמב"ם ללמוד מאותו רופא פרקים בחכמת הרפואה. אלא, שאותו רופא שנא יהודים ולא הסכים בשום אופן ללמד את סודות הרפואה.

כשראה זאת הרמב"ם עשה עצמו כאילם, בא אל אותו הרופא ובתנועות ידיים הציע עצמו להיות שוליה ועוזר לפרופסור הנודע. הרופא הסיק מתנועותיו של האילם שהוא כבר יודע כמה דברים בעולם הרפואה והרוקחות, אישר את הצעתו ולקח את האיש ה"אילם" ככח עזר. כך התלווה הרמב"ם וראה את שיטות הרפואה השונות. אף נכח בניתוחים כבירים שביצע הרופא והיה לו לעזר בעת פעולותיו.

פעם אחת בעת ניתוח מעיים מסוכן, גילה הרופא תולעת מסוכנת במעיו של החולה. אבל לא יכול היה לסלקה בשום אופן. התולעת הייתה קשה, לחתכה לא ניתן, לנתקה בכח לא הצליח ולהרחיב את פצע הניתוח זו סכנה נוראה. חשב הרופא מה לעשות ולא מצא פתרון.

ראה הרמב"ם את המצב ואמר: "הביאו לי עלה ירוק!" מיד הביאו את העלה, נטלו הרמב"ם וקירב אותו אל התולעת. ראתה התולעת את העלה, מיהרה לזחול אליו ויצאה מיד מגופו של החולה.

נדהם הרופא מהעצה הגאונית, בקלות הציל עוזרו חולה ממוות בטוח. "איך ידעת שעלה יכול להיות תרופה?"

ענה הרמב"ם: "למדתי זאת מדברי הנביא יחזקאל: "...וְהָיָה פְּרִי לְמַאֲכָל וְעֵלְהוּ לְתִרְוָה" (מז', יב') – העלה הוא סוג של תרופה.

"היי, אתה מדבר!" אמר הרופא המופתע. השיבו הרמב"ם: "אכן, איני אילם כלל. חפצתי מאד ללמוד רפואה ושמעתי כי אינך מוכן ללמד יהודים. החלטתי שלא אפתח פי בדיבור וכך לא תדע את שורשי."

בוש הרופא מדברי הרמב"ם על שנתגלתה שנאתו העצומה והעיוורת לאומה הנבחרת, והחל ללמדו עוד סודות רפואה רבים.

בורא עולם שתל את כל סוגי הרפואה בעולם, הם מצויים לידינו ובשפע, רק אנו לא מכירים אותם, ככתוב "ועלהו לתרופה".

הרמב"ם הניח את היסודות האינתיים לרפואה כשהוא מפרט את כל סוגי ההנהגות והמאכלים המומלצים בחכמת הרפואה החדשנית – ויטמינים, מינרלים, מזונות, צמחים מרפאים וכל הרפואה המונעת.

12. **כשבת פרעה ראתה את התיבה בתוך הסוף נאמר "ותשלח את אמתה" מה הפירוש? (ב', ה' רש"י)**

1. שלחה את שפחתה להביא את התיבה.
2. שלחה את ידה, שהיד שלה נתארכה ונשתרבה הרבה אמות.

13. **מדוע הרג משה את האיש המצרי שהיכה את העברי? (ב', י"ב רש"י)**

משה ראה כי אין איש והרגו, הפירוש - שראה שאין איש עתיד לצאת ממנו שיתגייר בעתיד.

14. **מיהם שני האנשים**

העברים שרבו ומה אמר משה לאיש המכה? (ב', י"ג רש"י)

האנשים הם דתן ואבירם שהותירו מן המן שה' ציווה לא להותיר, משה אמר לאיש המכה "למה תכה רעך?"

15. **ממי למד משה לשבת על הבאר? (ב', ט"ו רש"י)**

משה למד מיעקב שנזדווג לו זיווגו על הבאר כשפגש את רחל כשבאה עם הצאן, וכן אליעזר כשחיפש אישה ליצחק. משה עשה כן ופגש את ציפורה אשתו.

16. **מדוע משה הנהיג את צאן יתרו חותנו למדבר ולא למקום פורה? (ג', א' רש"י)**

כדי להתרחק מן הגזל, שהצאן לא

ירעו בשדות אחרים.

17. **מהיכן התגלה מלאך ה' אל משה ומדוע? (ג', ב' רש"י)**

המלאך התגלה אליו מתוך הסנה, שהוא שיח קוצני. הוא לא התגלה אליו מתוך אילן אחר כדי להראות לו שה' משתתף עם בני בצרתם.

18. **מהו הסימן שנתן ה' למשה כדי שבנ"י יאמינו לו שה' נראה אליו? (ד', ג'-ד')**

ה' ביקש ממשה להשליך את מטוהו לארץ והמטה הפך לנחש, ואז אמר לו ה' לאחוז בזנבו של הנחש והוא הפך חזרה למטה.

19. **מהו הסימן השני שנתן לו כדי לחזק את הדברים? (ד', ו')**

שישים ידו מתחת לבית שחיו, וכשמשה הוציא אותה היא היתה מצורעת כשלג, וכשהחזיר את ידו חזרה לבית שחיו והוציאה, ראה שהיא חזרה כבשרו.

20. **משה ואהרון אספו את 70 הזקנים שיבואו איתם לפרעה, ואח"כ נאמר: "ואחר באו משה ואהרון" - היכן היו 70 הזקנים? (ה', א' רש"י)**

הם נשמטו אחד אחד מעם משה ואהרון, עד שמשה ואהרון הגיעו לארמון פרעה אף אחד מהם כבר לא היה עימם, מפני שפחדו להגיע אל פרעה.

הלימוד בעלון מוקדש

אלרועי בן אורטל לרפואה שלמה ומהירה

לקבלת העלון כל יום רביעי באימייל ניתן לפנות ל: ShealAvicha@gmail.com

לארכיון העלונים: www.pirsuma.com/shal_avicha

בכל צמח הכניס בורא עולם, תכונות נפלאות לבריאות, רפואה, תזונה טובה ועוד... בתפילת שחרית אנו משבחים את בורא עולם - "...בעל מלחמות, זורע צדקות, מצמיח ישועות בורא רפואות..."

לכל מחלה שקיימת בעולם יש תרופה, אם בורא עולם יצר את המחלה הוא שתל בעולם גם את רפואתה.

אמיתית לכל צרה. חיזוק יומי